

записват в съюза само за първите две години. Съюзът одобрява ромски правопис и известно време издава някои публикации. Чешка делегация присъства на Първия световен ромски конгрес, но на нито един от делегатите не е позволено да пътува за участие във втория и в третия конгрес. Уроци по ромски език за учители се организират от 1971 г. до 1974 г.

Нахлуването на съветските войски през 1968 г. води до промяна в либералната политика. През 1973 г. циганските организации са забранени, списанията спират да излизат и до 1989 г. много малко са допуснатите издания на ромски.

Следващият опит за въвеждане на контрол над циганското население е оперативно намаляване на потомството, въведено с декрет от 1972 г. Сред населението се разпространяват слухове, че е добре циганските жени да бъдат лишени от потомство. Предлагат се специални „примамки“ на ромските жени, класифицирани съгласно декрета като „социално слаби“. След четвърто раждане всяка жена в Чехословакия може да бъде лишена по оперативен път от възможността да има потомство срещу компенсация от 2000 крони. На ромските жени предлагат 2000 крони, за да бъдат подложени на тази операция още след второто раждане. Някои жени са третирано оперативно, без да са предупредени преди операцията, че процесът е необратим. Движението за граждански права Харта 77 организира протестни акции срещу програмата за насилствен стерилитет. Предполага се, че близо 9000 ромски жени са подложени на операция за стерилитет, някои и без деца.*

През последните години от съществуването на Чехословацката република се наблюдава подем в дейността на ромски организации и публикации на ромски език. На изборите през 1990 г. Ромската гражданска инициатива (ROI) спечели две места във федералния парламент като част от коалицията „Граждански форум“. Виж също ГЕРМАНИЯ за закони, приети

---

* Съгласно съществуващите нормативни документи стерилизацията се обосновава с необходимостта от „снижаване на високия дял на нездрава популация“; основната идея в тях е да се избегне раждането на деца с увреждания, като в случаите на няколко такива деца в семейството се дава възможност на майката да се съгласи да бъде стерилизирана. Стерилизационната политика не е ориентирана единствено към ромите (поне на хартия, макар че на практика тя да обхваща главно ромски жени); тя не е чехословацко изобретение, а е смекчен вариант на аналогични държавни политики, провеждани в скандинавските страни по отношение на циганите и чергарите за дълъг период от време (чак до края на 70-те години). – Бел. ред.